

**ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΔΣ44809122021

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

**Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε.
της 9^{ης} Δεκεμβρίου 2021**

Στην Αθήνα σήμερα, 9 Δεκεμβρίου 2021, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11:00, συνήλθε σε συνεδρίαση, δια ζώσης και κατά τα προβλεπόμενα στις από 11 Μαρτίου 2020 (Α' 55) και 14 Μαρτίου 2020 (Α' 64) Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, τις, σε εφαρμογή αυτών, εγκυκλίους και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ διά τηλεδιάσκεψης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Κ.Ε.Δ.Ε., ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, κ. Δημητρίου Παπαστεργίου, Δημάρχου Τρικκαίων και υπό την προεδρία του.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν οι Δήμαρχοι: Αναστασιάδης Φίλιππος Παγγαίου, Αποστολόπουλος Ηλίας Παπάγου-Χολαργού, Ερωτόκριτος Μιχαήλ Ηρωικής Νήσου Κάσου, Ιωακειμίδης Γεώργιος Νίκαιας-Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Κακαλή Μαρία Αγίου Ευστρατίου, Καλογιάννης Απόστολος Λαρισσαίων, Κάρναβος Δημήτριος Καλλιθέας, Κουκάς Κωνσταντίνος Μυκόνου, Κουκοδήμος Κωνσταντίνος Κατερίνης, Κυρίζογλου Λάζαρος Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Κωνσταντέλλος Γρηγόριος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Λυμπέρης Ιωάννης Ήλιδας, Μαλούτας Λάζαρος Κοζάνης, Μελετίου Νικόλαος Αστροπύργου, Παπαναστασίου Γιώργος Αγρινίου, Τσιρογιάννης Χρήστος Αρταίων, Υδραίου Μερώπη-Σπυριδούλα Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων, Χρυσάφης Αλέξανδρος Σερρών και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι: Αλεξόπουλος Γρηγόρης Πατρέων, Δημαρχόπουλος Χαράλαμπος Ξάνθης, Καφαντάρης Δημήτριος Πύλου-Νέστορος, Μαυραγάνης Αλέξιος Βριλλησίων, Μουράτογλου Ιωάννης Έδεσσας, Μπαρμπάκος Ευάγγελος Καλλιθέας, Μπίρμπας Δημήτριος Αιγάλεω, Τεντόμας Χρήστος Αθηναίων, Τζιαχρήστας Δημήτριος Δομοκού, Τσιάμης Ιωάννης Ορχομενού, Τσιαντής Δημήτριος Λίμνης Πλαστήρα.

Απών ο Δήμαρχος Αθηναίων Μπακογιάννης Κώστας.

Στη συνεδρίαση, επίσης, παρευρίσκεται η κα Θ. Αλεξίου, Δικηγόρος ΚΕΔΕ.

Αφού διαπιστώθηκε η απαρτία του Σώματος και γενομένης συζητήσεως, πάρθηκε η παρακάτω απόφαση:

Απόφαση 448^η

ΘΕΜΑ: Κρατικός Προϋπολογισμός έτους 2022.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ άκουσε εισήγηση από τον κ. Ι. Μουράτογλου, Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών των Ο.Τ.Α. της ΚΕΔΕ, σχετικά με τον Κρατικό Προϋπολογισμό έτους 2022 και αφού έλαβε γνώση του Κειμένου Παρατηρήσεων – Προτάσεων της Επιτροπής,

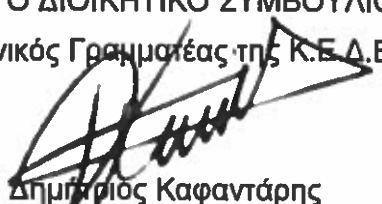
ύστερα από διαλογική συζήτηση

Αποφασίζει ομόφωνα

Εγκρίνει τις Παρατηρήσεις – Προτάσεις της Επιτροπής Οικονομικών των Ο.Τ.Α. της ΚΕΔΕ επί του Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2022, οι οποίες επισυνάπτονται.

.....

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο Γενικός Γραμματέας της Κ.Ε.Δ.Ε.

Δημήτριος Καφαντάρης
Δημοτικός Σύμβουλος Πύλου-Νέστορος

Ο Γενικός Διευθυντής της Κ.Ε.Δ.Ε.

Ιωάννης Καραγιάννης

Οικονομικός Προϋπολογισμός 2022 για τη Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση

Γιάννης Μουράτογλου
Πρόεδρος Επιτροπής Οικονομικών ΚΕΔΕ

Αθήνα, 19 Νοέμβριου 2021

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός 2022 και η Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση

Γιάννης Μουράτογλου
Πρόεδρος Επιτροπής Οικονομικών ΚΕΔΕ
Αντιδήμαρχος Δήμου Έδεσσας

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός 2022 δεν εμπεριέχει ευχάριστες ή δυσάρεστες εκπλήξεις. Κινείται στο πλαίσιο του Προσχεδίου του και του ΜΠΔΣ 2022-2025 όπως επίσης και στην «πεπατημένη» των τελευταίων ετών.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του είναι:

- Περιορισμός των Κρατικών Επιχορηγήσεων
- Στρεβλή εφαρμογή του Ν. 3852/2010
- Απουσία οποιασδήποτε νύξης για έναρξη διαλόγου σχετικά με τα παρακρατηθέντα
- Απαίτηση για δημιουργία, από την ΤΑ, πλεονασμάτων
- Απουσία της ΤΑ από την διάχυση των ωφελειών της οικονομικής μεγέθυνσης
- Απουσία της ΤΑ από έναν σαφή και διακριτό ρόλο τόσο στο ΠΔΕ όσο και στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Και όλα τα παραπάνω παρά την αποτελεσματικότητα της οικονομικής διαχείρισης των Δήμων που επιβεβαιώνεται από το δείκτη εξόφλησης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων όπως επίσης και από τον δείκτη εξυπηρέτησης των δανειακών τους υποχρεώσεων.

Πιο συγκεκριμένα:

1. Η πορεία των επιχορηγήσεων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό 2022

Πίνακας 3.15 Μεταβιβάσεις από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού (σε εκατ. ευρώ)		
Κατηγορία	2021	2022
	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
A. ΟΤΑ Α' βαθμού – Δήμοι (I + II + III + IV + V + VI)	2.271	2.134
I. ΚΑΠ Δήμων (α + β + γ)	1.914	1.965
α. Απόδοση στους Δήμους ποσοστού επί του φόρου προστιθέμενης αξίας	725	770
β. Απόδοση στους Δήμους ποσοστού επί των καθαρών συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων	1.088	1.093
γ. Απόδοση στους Δήμους ποσοστού επί του ΕΝΦΙΑ	101	102
II. Ειδική επιχορήγηση σε ΟΤΑ α' βαθμού	155	162
III. Λοιπές αποδόσεις σε ΟΤΑ α' βαθμού	7	5
IV. Λοιπές επιχορηγήσεις σε ΟΤΑ α' βαθμού ¹	22	2
V. Έκτακτη επιχορήγηση εξόφλησης ληξιπρόθεσμων οφειλών ²	72	0
VI. Δαπάνες Covid-19	101	0
B. ΟΤΑ Β' βαθμού – Περιφέρειες (I + II)	640	696
I. ΚΑΠ Περιφερειών (α+β) ³	640	696
α. Απόδοση στις Περιφέρειες ποσοστού επί του φόρου προστιθέμενης αξίας	190	240
β. Απόδοση στις Περιφέρειες ποσοστού επί των καθαρών συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων	450	455
II. Λοιπές επιχορηγήσεις σε ΟΤΑ Β' βαθμού	0	0
Γ. ΚΑΠ ΟΤΑ α' και β' βαθμού (Α.Ι + Β.Ι)	2.554	2.660
Δ. Σύνολο μεταβιβάσεων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπ. Εσωτερικών (Α + Β)	2.911	2.830

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα της Εισηγητικής έκθεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού 2022 οι επιχορηγήσεις των Δήμων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, αναμένεται να μειωθούν κατά 137 εκατ. €. Η μείωση αυτή οφείλεται στην απουσία πρόβλεψης, το 2022, εξόφλησης ληξιπροθέσμων υποχρεώσεων όπως επίσης και στην μη πρόβλεψη έκτακτης επιχορήγησης για την κάλυψη των δαπανών αντιμετώπισης της πανδημίας.

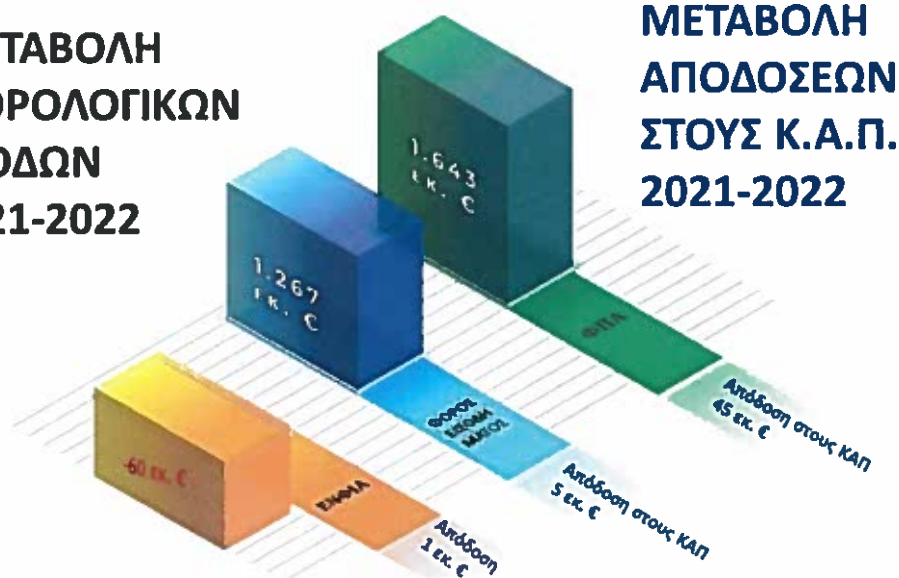
Άξιο σχολιασμού είναι ότι τη στιγμή που ο κ. Πρωθυπουργός ανακοινώνει μέτρα για την αντιμετώπιση του τέταρτου κύματος της πανδημίας, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους προβλέπει ότι ο covid 19 θα ολοκληρώσει τον κύκλο του μέσα στο 2021.

Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες των ΟΤΑ αυξήθηκαν «κατά 154 εκατ. ευρώ, δαπάνη των κοινωνικών παροχών σε είδος, αντανακλώντας την προσπάθεια κάλυψης της αυξημένης ζήτησης για υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης εν μέσω πανδημίας¹», ενώ η έκτακτη επιχορήγηση που έλαβαν οι Δήμοι το 2021, για το σύνολο των δαπανών αντιμετώπισης της πανδημίας και όχι μόνο για τις κοινωνικές παροχές σε είδος, ανέρχεται μέχρι σήμερα στα 101 εκατ. €.

¹ Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2022, σελ. 66

2. Η κατανομή των ΚΑΠ και ο Νόμος 3852/20210 το 2021

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 2021-2022

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟΔΟΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ Κ.Α.Π. 2021-2022

Όπως παρουσιάζεται στο παραπάνω γράφημα, οι αποδόσεις μέσω ΚΑΠ, των φορολογικών εσόδων στους Δήμους δεν έχουν καμία σχέση με τις ρητές αναφορές του Ν. 3852/2010.

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το Νόμο, για το 2022, τα έσοδα των ΚΑΠ, με βάση τις αποδόσεις των τριών φόρων που τους χρηματοδοτούν, θα πρέπει να ξεπερνούν τα 450 εκατ. €

3. Παρακρατηθέντα

Για ακόμη μία φορά στον Κρατικό Προϋπολογισμό δεν υπάρχει αναφορά στην έναρξη των διαπραγματεύσεων για την επιστροφή των παρακρατηθέντων.

4. Πλεόνασμα.

Στον Κρατικό Προϋπολογισμό 2022 προβλέπεται ότι το ισοζύγιο του Κρατικού Προϋπολογισμού θα ανέλθει το 2022, στα -10.170 εκατ. €. Για το ίδιο έτος και παρά την μείωση των επιχορηγήσεων, απαιτεί από την ΤΑ πλεόνασμα ύψους 60 εκατ. €

5. Οικονομική μεγέθυνση και Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Στον Κρατικό Προϋπολογισμό 2022 προβλέπεται ότι η Ελληνική οικονομία θα επιτύχει ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης της τάξεως 6,9% το 2021 και 4,5% το 2022².

Από τα πιο επίσημα χείλη έχει γίνει παραδεκτός ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην αντιμετώπιση της κρίσης και στις επιπτώσεις της πανδημίας. Θα ήταν λογικό,

² Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2022, σελ. 43

την εποχή της οικονομικής μεγέθυνσης, ο ρόλος αυτός να επιβραβευτεί και να αρθούν οι μνημονιακές ρυθμίσεις, στο πλαίσιο μάλιστα της προσδοκώμενης επιτάχυνσης της αναπτυξιακής δραστηριότητας.

Αντίθετα, στον Κρατικό Προϋπολογισμό 2022 διαπιστώνεται και προβλέπεται μία σταθερή μείωση των επιχορηγήσεων προς τους ΟΤΑ, που για τα έτη 2021 και 2022 ανέρχεται στο 3%³. Ο κίνδυνος παγίωσης αυτού του -3%, πέρα της διετίας, είναι μεγάλος. Μεγαλύτερος όμως είναι ο κίνδυνος απαξίωσης της εξαγγελίας του κ. Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών που, στο πρόσφατο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ στη Θεσσαλονίκη, ανακοίνωσε την αύξηση των ΚΑΠ κατά 300 εκατ. €, το 2023. Με τα δεδομένα του Κρατικού Προϋπολογισμού 2022, μεγάλο μέρος της εξαγγελίας αυτής θα έχει απορροφηθεί από τις απώλειες του 2021 και 2022.

6. Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και οι Δήμοι.

Όπως περιγράφεται από το παραπάνω γράφημα το ΠΔΕ τείνει μειούμενο τόσο στο εθνικό του σκέλος όσο και στο σκέλος των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Η σημαντικότερη ίσως παρατήρηση είναι ότι για μία ακόμη φορά στο ΠΔΕ δεν υπάρχει σαφής και διακριτός ο ρόλος της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

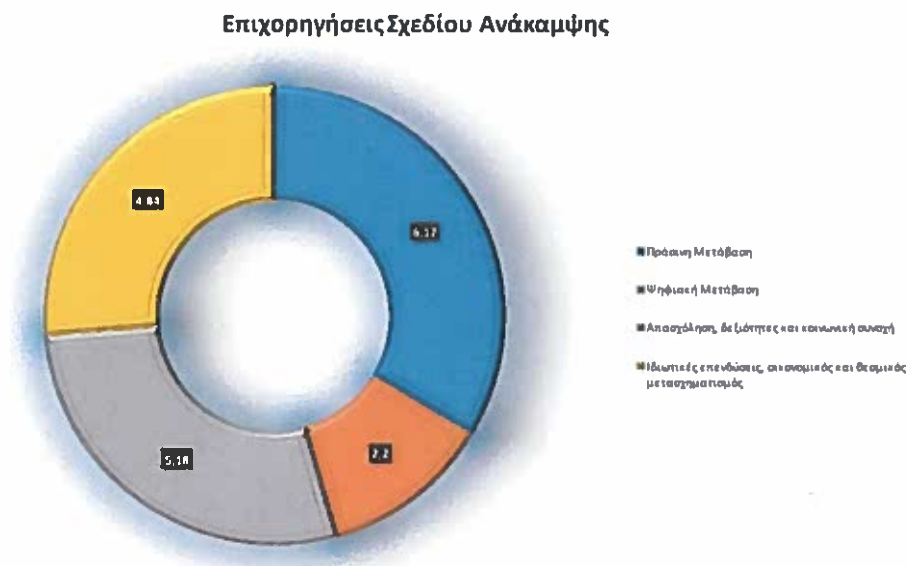
7. Εθνικό σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0.)

Στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης έως τις αρχές Νοεμβρίου 2021 είχαν ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων 56 δράσεις συνολικού προϋπολογισμού 3,6 δισ. ευρώ και προγραμματίζεται έως το τέλος του 2021 να ενταχθούν δράσεις συνολικού

³ Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2022, σελ. 77

προϋπολογισμού άνω των 5,5 δισ. ευρώ. Για το 2022 εκτιμάται εκταμίευση ποσού ύψους 3,2 δισ. ευρώ.

Η κατανομή των συνολικών επιχορηγήσεων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας παρουσιάζεται στο παρακάτω γράφημα

Το ζητούμενο στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι ο σαφής και διακριτός ρόλος των δημοτικών έργων .

8. Εξέλιξη ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων- Εξυπηρετούμενων δανείων

**Πίνακας 3.30 Εξέλιξη ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων Γενικής Κυβέρνησης
Δεκέμβριος 2019 – Σεπτέμβριος 2021*
(σε εκατ. ευρώ)**

Φορέας/Υποτομέας Γενικής Κυβέρνησης	Δεκ. 2019	Δεκ. 2020	Μάρτ. 2021	Ιούν. 2021	Σεπτ. 2021
Κράτος	55	30	63	50	70
Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)	176	146	213	177	109
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ)	506	356	526	464	483
Νοσοκομεία	344	502	893	917	962
Λοιπά Νομικά Πρόσωπα	243	195	243	196	174
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Γεν. Κυβέρνησης	1.324	1.228	1.938	1.805	1.798

Στην εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2022 αναφέρεται: «Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των ΟΤΑ προς τρίτους ανήλθαν τον μήνα Σεπτέμβριο τρέχοντος έτους στο ποσό των 109 εκατ. ευρώ και αφαιρουμένων των

προσαρμογών (net) σε 78 εκατ. ευρώ. Το αντίστοιχο ποσό τον Σεπτέμβριο του 2020 ήταν 221 εκατ. ευρώ, παρουσίασε δηλαδή μείωση της τάξης του 51%⁴»

Εάν συγκρίνουμε τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Δεκεμβρίου 2019- Σεπτεμβρίου 2021 παρατηρούμε ότι στην μεν Γενική Κυβέρνηση αυξήθηκαν κατά 36% ενώ στην ΤΑ μειώθηκαν κατά 38%. Η αποτελεσματική αυτή διαχείριση δεν φαίνεται να αξιοποιείται στον Κρατικό Προϋπολογισμό 2022.

Ένας επίσης δείκτης αποτελεσματικής οικονομικής διαχείρισης είναι τα εξυπηρετούμενα δάνεια της ΤΑ.

Πίνακας 3.34 Μη εξυπηρετούμενα δάνεια χορηγηθέντα από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης			
	2017	2018	2019
<i>σε εκατ. ευρώ</i>			
Γενική κυβέρνηση	549,0	471,0	528,0
Κεντρική Κυβέρνηση	549,0	471,0	528,0
Τοπική Αυτοδιοίκηση	0	0	0
Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης			
<i>ως % του ΑΕΠ</i>			
Γενική κυβέρνηση	0,31	0,26	0,29
Κεντρική Κυβέρνηση	0,31	0,26	0,29
Τοπική Αυτοδιοίκηση	0	0	0
Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης			

Από τον παραπάνω πίνακα γίνεται φανερό ότι η Ελληνική ΤΑ όχι μόνο έχει από τα μικρότερα δημοσιονομικά χρέη ανάμεσα στους Ευρωπαίους ομολόγους της αλλά και ότι εξυπηρετεί πλήρως τα δάνεια της.

⁴ Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2022, σελ. 129

Προτάσεις

1. Αναστροφή της αρνητικής πορείας που έχουν πάρει τα τελευταία χρόνια οι κρατικές επιχορηγήσεις
2. Σταδιακή εφαρμογή των οικονομικών δεσμεύσεων του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, στο τακτικό συνέδριο της ΚΕΔΕ.
3. Εφαρμογή του Ν. 3852/2010
4. Άμεση έναρξη διαλόγου για τα παρακρατηθέντα 2009-2021
5. Ενίσχυση των Δήμων με επιπλέον έκτακτη επιχορήγηση, εντός του Δεκεμβρίου 2021, για την κάλυψη των συνολικών δαπανών που προκάλεσε η πανδημία.
6. Αποφυγή πλεονασμάτων
7. Το 30% του ΠΔΕ να κατευθύνεται αποκλειστικά στους Δήμους
8. Σαφής και διακριτή συμμετοχή των Δήμων στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατατεθειμένες προτάσεις της ΚΕΔΕ

Γιάννης Μουράτογλου

Πρόεδρος Επιτροπής Οικονομικών ΚΕΔΕ